

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 36/2019
18.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Соње Павловић, Радослава Петровића, Драгана Аћимовића и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Вадифет Арифџа и др., због продуженог кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Сенада Бабића, адвоката Данијеле Стојановић, браниоца окривљеног Богомира Лазића, адвоката Мирка Стојановића и браниоца окривљеног Вадифет Арифџа, адвоката Петра Стојановића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за организовани криминал К.По1 бр.184/16 од 04.12.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 13/19 од 03.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног Сенада Бабића, адвоката Данијеле Стојановић и браниоца окривљеног Богомира Лазића, адвоката Мирка Стојановића поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.184/16 од 04.12.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 13/19 од 03.10.2019. године.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Вадифета Арифџа, адвоката Петра Стојановића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.184/16 од 04.12.2018. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 13/19 од 03.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење К.По1 бр.184/16 од 04.12.2018. године, поред осталих, окривљени Богомир Лазић и Сенад Бабић, у ставу првом оглашени су кривим због извршења продуженог кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика, а окривљени Вадифет Арифџа због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 3. у вези става 1. Кривичног законика па су окривљени Богомир Лазић и Сенад

Бабић осуђени на казне затвора у трајању од по 6 година, а окривљени Вадијет Ариффи на казну затвора у трајању од 5 година у које казне им се урачунава време проведено у притвору и на мери забране напуштања стана уз електронски надзор у периоду од 22.06.2016. године до 19.04.2018. године.

На основу члана 246. став 7. Кривичног законика у вези члана 87. Кривичног законика према окривљенима Богомиру Лазићу и Сенаду Бабићу изречена је мера безбедности одузимања предмета, па је од окривљеног Богомира Лазића одузето 6 ПВЦ пакета опојне дроге – марихуана, коју чине осушени делови биљке *cannabis* (коноплје), која садржи психоактивну контролисану супстанцу ТХЦ (тетрахидроканабинол), а од окривљеног Сенада Бабића 9 ПВЦ пакета опојне дроге – марихуана, коју чине осушени делови биљке *cannabis* (коноплје), која садржи психоактивну контролисану супстанцу ТХЦ (тетрахидроканабинол), а на основу потврде о привремено одузетим предметима МУП РС, УКП, СБПОК број Ку 87/16 од 22.06.2016. године.

На основу члана 87. Кривичног законика, између осталих, према окривљенима Вадијет Ариффију, Богомиру Лазићу и Сенаду Бабићу изречена је мера безбедности одузимања предмета па је од окривљеног Вадијет Ариффија одузет један мобилни телефон марке „...“ модел ..., са припадајућом СИМ картицом, ближе описани у изреци првостепене пресуде, а од окривљеног Богомира Лазића једна метална тацна са једним улошком СИМ картице и једном сламчицом розе боје, један мобилни телефон црне боје марке „...“ модел ..., са СИМ картицом мобилног оператора ... и припадајућом батеријом и један мобилни телефон црне боје марке „...“ модел ..., са СИМ картицом мобилног оператора ..., који телефони и СИМ картице су ближе описани у изреци првостепене пресуде, а од окривљеног Сенада Бабића је одузет један мобилни телефон марке „...“ модел ... са СИМ картицом и један мобилни телефон марке „...“ ... са СИМ картицом, један мобилни телефон марке „...“ ... са СИМ картицом, један мобилни телефон марке „...“ модел ..., без батерије и СИМ картице, један мобилни телефон марке „...“ са батеријом и без СИМ картице, једна СИМ картица ... оператора, једна меморијска картица „...“ ... и два држача СИМ картице, који телефони, СИМ и меморијске картице и држачи су ближе описани у изреци првостепене пресуде, а на основу потврде о привремено одузетим предметима МУП РС, УКП, СБПОК број Ку 87/16 од 22.06.2016. године.

На основу одредбе члана 262. ЗКП, поред осталих, окривљени Вадијет Ариффи, Богомир Лазић и Сенад Бабић обавезани су да сnose све трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини бити одлучено накнадно посебним решењем, као и да плате трошкове судског паушала у износу од по 15.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Ставом другим изреке, поред осталог, окривљени Вадијет Ариффи, на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело недозвољено држање оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. Кривичног законика.

На основу члана 348. став 6. Кривичног законика у вези члана 87. Кривичног законика и члана 535. став 1. ЗКП, према окривљеном Вадијету Ариффију изречена је мера безбедности одузимање предмета и то једног метка калибра ... и једног метка калибра ...

мм, а на основу потврде о привремено одузетим предметима МУП РС, УКП, СБПОК, број Ку 87/16 од 22.06.2016. године, док је на основу члана 265. ЗКП одлучено да трошкови кривичног поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 13/19 од 03.10.2019. године, између осталих одбијене су као неосноване жалбе Тужиоца за организовани криминал, браниоца окривљеног Вадијета Арифија, адвоката Петра Стојановића, браниоца окривљеног Богомира Лазића, адвоката Мирка Стојановића и браниоца окривљеног Сенада Бабића, адвоката Данијеле Стојановић и првостепена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљеног Сенада Бабића, адвокат Данијела Стојановић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и због повреде чланова 16. став 2. и 4., 68. став 10. и 419. ЗКП, као и члана 441. став 4. ЗКП, а из образложења захтева произилази да је исти поднет и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд утврди да је поднети захтев основан и преиначи побијане пресуде у погледу правне квалификације кривичног дела и одлуке о казни, тако што ће окривљеног Сенада Бабића осудити због кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ за које ће му изрећи минималну казну затвора и донети одлуку да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, применом члана 264. став 4. ЗКП или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак,

- бранилац окривљеног Богомира Лазића, адвокат Мирко Стојановић због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а у образложењу захтева указује и на повреду члана 266. ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд утврди да је поднети захтев основан и преиначи првостепену пресуду тако што ће окривљеног Богомира Лазића огласити кривим због продуженог кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ учињеног у саизвршилаштву и изрећи му казну затвора у трајању од 3 године у коју му се урачунава време проведено у притвору и на мери забране напуштања стана уз електронски надзор, као и да окривљеног Богомира Лазића ослободи плаћања трошкова кривичног поступка и одреди да исти падају на терет буџетских средстава, сходно члану 264. став 4. ЗКП или да обе правноснажне пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

- бранилац окривљеног Вадијета Арифија, адвокат Петар Стојановић, „због повреде члана 18., 21. став 3. и члана 32. став 2. Устава РС и Законика о кривичном поступку у смислу члана 485. став 1. тачка 1) и 2) и члана 85. став 1. тачка 3) у вези става 2. истог законског прописа“, те члана 11. став 3. и 4. ЗКП, а у образложењу указује и на повреду чланова 6., 10., 297., 441. став 1., 454., и 467. став 4. ЗКП као и на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) и 10) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, са

предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде или да исте укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, као и да одложи извршење казне и наплате трошкова поступка до доношења коначне одлуке.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног Сенада Бабића, адвоката Данијеле Стојановић и браниоца окривљеног Богомира Лазића, адвоката Мирка Стојановића, су неосновани, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Вадијета Арифџа, адвоката Петра Стојановића, недозвољен односно нема законом прописан садржај.

Неосновано браниоци окривљених Сенада Бабића и Богомира Лазића у поднетим захтевима за заштиту законитости истичу повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводећи да се у конкретном случају не ради о извршењу кривичног дела од стране групе, у смислу члана 112. тачка 22. КЗ. У прилог својој тврдњи браниоци окривљених указују на пријатељске и кумовске односе између окривљених, као и да се у опису радњи извршења кривичног дела (у ставу првом изреке правноснажне пресуде, за које радње су између осталих, ови окривљени оглашени кривим), изузев навода да су окривљени поступали у групи, уште не наводе околности из члана 112. став 22. КЗ, које одређују појам групе, тј. да се ради о лицима повезаним ради трајног или повремениг вршења кривичних дела, већ се описује саизвршилаштво из члана 33. КЗ. Надаље, према наводима захтева браниоца окривљеног Богомира Лазића, у радњама описаним у изреци побијане пресуде (посредовање у продаји опојне дроге) за које је окривљени Богомир Лазић оглашен кривим, стичу се елементи кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ, а не из става 3. истог члана, како је то утврђено од стране нижестепених судова.

Према одредби члана 112. тачка 22. КЗ група је најмање три лица повезаних ради трајног или повремениг вршења кривичног дела која не мора да има дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру.

Кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ чини лице које неовлашћено производи, прерађује, продаје или нуди на продају или ко ради продаје купује, држи, преноси или ко посредује у продаји или куповини или на други начин неовлашћено ставља у промет супстанце или препарате који су проглашени за опојне дроге, а кривично дело из става 3. истог члана 246. КЗ постоји уколико је дело извршено од стране групе или је учинилац тог дела организовао мрежу препродаваца или посредника.

Имајући у виду напред цитиране одредбе кривичног законика, Врховни касациони суд супротно изнетим наводима у захтевима бранилаца окривљених Сенада Бабића и Богомира Лазића, налази да радње окривљених ближе описане у изреци првостепене пресуде садрже све битне елементе кривичног дела из члана 246. став 3. КЗ у вези члана 61. КЗ.

Наиме, наводе садржане у поднетим захтевима, у погледу истакнуте повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, браниоци окривљених истицали су и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд, је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде је дао јасне и довољне разлоге за свој закључак да су окривљени критичном приликом поступали заједно као група, свесни својих и туђих обавеза, у истој деловали споразумно у циљу вршења неовлашћеног промета опојне дроге (страна 9. став 3. и 7. другостепене пресуде), које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП на њих упућује.

Такође су неоснована истицања у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Богомира Лазића у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а наиме да се пресуда заснива на доказу на коме се према одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати. У конкретном случају бранилац окривљеног оспорава извештаје прикривених иследника, наводећи да су исти произашли из незаконитог поступања прикривених иследника, обзиром да је до продаје дроге и ситуационог повезивања окривљених дошло управо услед инсистирања прикривених иследника да од окривљених купе дрогу, због чега се, по ставу браниоца ти извештаји не могу користити као доказ у овом кривичном поступку.

На исту битну повреду одредаба кривичног поступка, бранилац окривљеног Богомира Лазића указивао је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а Апелациони суд у Београду, Посебно одељење, као другостепени, је у својој пресуди Кж1 По1 13/19 од 03.10.2019. године, на страни 9. став 5. изнео разлоге због чега радње које су предузели прикривени иследници не представљају подстрекавање, док је на истој страни у ставу 4. изнео разлоге због којих током поступка исти нису испитани, што бранилац окривљеног у вези наведене повреде поступка, такође истиче у поднетом захтеву.

Како ове разлоге и Врховни касациони суд у свему прихвата као јасне и довољне, то у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на њих и упућује, а наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Богомира Лазића и у овом делу оцењује неоснованим, обзиром да наведени извештаји, не представљају незаконите доказе.

Бранилац окривљеног Сенада Бабића у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче повреду члана 419. ЗКП, јер је супротно наведеној одредби приликом доношења пресуде коришћен споразум о признању кривице окривљеног Алберта Арифија, који се према наводима захтева у кривичном поступку није могао користити као доказ, чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Супротно овим наводима, Врховни касациони суд налази да наведена повреда поступка није учињена, а разлоге за ову оцену дао је другостепени суд на страни 9. став 6., прихватајући у потпуности разлоге из првостепене пресуде (страна 32. став 5.) за извођење овог доказа, на које разлоге као јасне и довољне у смислу члана 491. став 2. ЗКП, упућује. Наиме, у кривичном поступку суд је извршио увид у правноснажну пресуду донету по споразуму о признању кривичног дела и навео тачан обим у ком је користио овај дозвољен и законит доказ.

Надаље, овај бранилац у поднетом захтеву истиче повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП и изводи сопствени закључак да је одлука о трошковима неправилна и незаконита и указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у побијаним пресудама, у погледу одлуке о трошковима поступка.

Осталим наводима захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног Сенада Бабића истиче повреду члана 68. став 10. ЗКП, као и повреду члана 16. став 2. и 4. ЗКП, те повреду члана 33. став 5. Устава РС и члана 6. став 3. тачка д) Европске конвенције о људским правима.

Међутим, Врховни касациони суд се у оцену изнетих навода браниоца окривљеног није упуштао, јер повреде члана 68. став 10. и члана 16. став 2. и 4. ЗКП, нису дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, а поред тога, а како уз захтев, бранилац окривљеног Сенада Бабића није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права у смислу члана 484. ЗКП - то се Врховни касациони суд ни у оцену ових повреда, није упуштао.

Бранилац окривљеног Богомира Лазића као разлог за подношење захтева за заштиту законитости наводи да је у конкретном случају донета неправилна одлука о трошковима, али разлози захтева у овом делу оспоравају чињенице на којима се одлука заснива.

Стога се Врховни касациони суд у оцену изнетих навода браниоца окривљеног није упуштао, јер исти суштински није поднет због законског разлога због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона.

Најзад, бранилац окривљеног Вадифета Арифџа, као разлог за подношење захтева за заштиту законитости наводи повреде члана 485. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, које су општег карактера и оквирно прописују разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, те надаље формално истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, која представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, како наведена повреда супротно одредби члана 484. ЗКП, није конкретизована, а Врховни касациони суд је приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног везан разлозима из члана 485. став 1. у вези става 4.

ЗКП, те делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости, како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, то суд одлучујући по захтеву за заштиту законитости, уколико разлози повреде закона и поступка нису изричито наведени, нема законских овлашћења да по службеној дужности тумачи и оцењује о којој се повреди закона ради, те је исти захтев у овом делу одбачен, јер нема прописан садржај.

У поднетом захтеву бранилац окривљеног Вадијета Арифија наводи да су правноснажне пресуде у супротности са чланом 18., 21. и 32. Устава РС, али како уз захтев није приложио пресуду Европског суда за људска права нити одлуку Уставног суда, које се односе на окривљеног Вадијета Арифија или другог учесника у поступку против овог окривљеног, Врховни касациони суд је и у овом делу нашао да је захтев браниоца окривљеног без садржаја, сходно члану 484. ЗКП, а у вези члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП.

Истим захтевом указује се и на повреде закона из члана 6., 10., 85. став 1. тачка 3) у вези става 2., 297., 454., и 467. став 4. ЗКП, као и на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, те надаље бранилац окривљеног Вадијета Арифија као разлог за подношење захтева за заштиту законитости истиче несразмерност казне, као и да је суд приликом доношења одлуке о кривичној санкцији требало да примени „начело једнаког вредновања доказа“, чиме заправо указује на погрешну оцену чињеница и околности, дату од стране суда, од којих зависи одлука о кривичној санкцији, који наводи браниоца окривљеног би по налажењу овога суда представљали повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Такође, наводима поднетог захтева, овај бранилац указује да је окривљеном повређено право на правично суђење јер му није омогућено да се користи писмом и језиком који разуме, чиме бранилац заправо истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП, а у вези са том битном повредом указује, поред повреда Устава о којима је већ било речи, и на повреду члана 11. став 3. и 4. ЗКП.

Осталим наводима захтева, бранилац окривљеног суштински оспорава и полемише са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа, дајући при томе сопствену оцену изведених доказа која је потпуно другачија од оне коју су дали нижестепени судови у побијаним одлукама, посебно истичући доказе које је према ставу одбране суд требао да изведе ради правилног и потпуног утврђивања чињеничног стања, као и да је у конкретном случају повређена забрана аналогije приликом извођења закључака о противправним радњама окривљеног обзиром да, према ставу браниоца кажњиве радње окривљеног проистичу из оптужног акта, а не из несумњиво утврђених чињеница. Изнетим наводима захтева за заштиту законитости, по налажењу Врховног касационог суда, бранилац окривљеног Вадијета Арифија указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и

поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде одредаба из члана 6., 10., 85. став 1. тачка 3) у вези става 2., 297., 441. став 1., 454., и 467. став 4. ЗКП и битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Вадијета Арифија, у овом делу, одбацио као недозвољен.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Сенада Бабића и Богомира Лазића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтеве бранилаца ових окривљених одбио као неосноване, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Вадијета Арифија одбацио на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП и донео одлуку као у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Зоран Таталовић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић